

Операторни функции

Операции в C++

- C++ разполага с много операции
- Всяка операция се характеризира с:
 - местност (унарна, бинарна, тернарна)
 - позиция спрямо аргументите (инфиксна, префиксна, постфиксна)
 - приоритет
 - асоциативност за бинарните операции (лява, дясна)
- Примери
 - `-` е бинарна инфиксна лявоасоциативна операция
 - също така `-` е и унарна префиксна операция
 - `=` е бинарна инфиксна дясноасоциативна операция
 - `!` е унарна префиксна операция
 - `++` е унарна префиксна или постфиксна операция

Операции над обекти

- **Основен принцип в C++**

Класовете са потребителски типове данни, с които трябва да може се работи както с примитивни типове данни

- Пример

```
Rational p = 2, q = 3 / p, r = 3;
```

```
if (p + q <= r)
```

```
    p += q;
```

```
else
```

```
    p *= r;
```

Предефиниране на операции

- C++ позволява повечето вградени операции да бъдат предефинирани, така че да работят за обекти от произволен клас
 - аритметични (+, -, *, /, %)
 - логически (!, &&, ||)
 - указателни (&, *, ->, ->*, [])
 - за сравнение (==, !=, <, >, <=, >=)
 - побитови (&, |, ^, ~, <<, >>)
 - за присвояване (=, +=, -=, *=, /=, %=, &=, |=, <<=, >>=, ++, --)
 - за работа с паметта (new, new[], delete, delete[])
 - операция за изброяване (,)
 - операция за извикване на функция (())
 - операции за преобразуване на тип

Предефиниране на операции

- Следните операции **не могат** да бъдат предефинирани
 - условна операция (?:)
 - операция за указване на област (::)
 - операция за избор на член (.)
 - операция за избор на член по указател (.*)
 - операция за намиране на големина (sizeof)
 - препроцесорни операции (#, ##)

Предефиниране на операции като член-функции

- `<тип> operator<операция>([<тип>]) [const];`
- `<тип> <клас>::operator<операция>([<тип> <име>]) [const]`
`{ <тяло> }`
- Примери:
- `Rational operator-() const {`
 `return Rational(-numer, denom);`
`}`
- `Rational operator*(Rational const& r) const {`
 `return Rational(numer * r.numer, denom * r.denom);`
`}`

Предефиниране на операции като функции

- `<тип> operator<операция>(<тип1> <име1>, <тип2> <име2>)`
`{ <тяло> }`
- Поне един от `<тип1>` и `<тип2>` трябва да е (псевдоним към) потребителски дефиниран тип!
 - не може да се променят операциите върху примитивните типове
- Пример:
- ```
bool operator==(Rational const& r1, Rational const& r2) {
 return r1.getNumerator() == r2.getNumerator() &&
 r1.getDenominator() == r2.getDenominator();
}
```

# Извикване на операторни функции

- Изразите с операции приложени върху класове автоматично се преобразуват до извиквания на операторни функции
- $r1 * r2 \leftrightarrow r1.operator*(r2)$
- $-r1 \leftrightarrow r1.operator-()$
- $r1 == r2 \leftrightarrow operator==(r1, r2)$



# Извикване на операторни функции

- Кога се налага да пишем операторни функции, които не са член-функции?
  - когато искаме да предефинираме операция за съществуващ клас без да променяме дефиницията му
  - когато искаме да предефинираме бинарна операция, чиито **първи аргумент** е от примитивен тип
  - Пример:  
Как да позволим изрази от вида  $3 + r$ ?  

```
Rational operator+(int x, Rational const& r) {
 return Rational(x * r.getDenominator() + r.getNumerator(),
 r.getDenominator());
}
```

Приятелски функции

- Проблем: ако дефинираме операторна функция външна за класа, тя ще има само външен достъп (няма да вижда private)
- Решение: Приятелските функции са функции, на които се позволява вътрешен достъп до компонентите на класа
- **friend** <тип> <име>(<параметри>);
friend <тип> <име>(<параметри>) { <тяло> }
- Пример:

```
Rational operator+(int x, Rational const& r) {
 return Rational(x * r.denom + r.numer, r.denom);
}
```

Приятелски класове

- Приятелски клас е клас, чиито член-функции имат вътрешен достъп
- **friend class** <име>;
- Пример:
- `class Rational { ... friend class RationalVector; ... };`
- `class RationalVector {
 Rational x, y; ...
public:
 ...
 void flip() {
 x.numer = -x.numer; y.numer = -y.numer;
 }
};`

Препоръки за предефинирането на операции

- Избирайте операции, които подходящо описват действието над вашия клас
- Стремете се операциите, които предефинирате да се използват по същия начин както за примитивните типове

```
Rational& Rational::operator*=(Rational const& r) {
 numer *= r.numer; denom *= r.denom;
 return *this;
}
```

```
double operator==(Rational& r1, Rational* p2) {
 return r1.numer == p2->numer && r2.denom == p2->denom;
}
```

Предефиниране на някои операции

Операция ->

- `Rational* RationalVector::operator->() {
 return &x;
}`
- `RationalVector rv(Rational(2,3), Rational(4,5));`
- `rv.print(); // (2/3,4/5)`
- `rv->print(); ↔ (*rv.operator->()).print(); // 2/3`

Операция []

- ```
int& Rational::operator[](int x) {
    if (x == 0) return numer;
    if (x == 1) return denom;
    cout << „Грешка!“;
    return numer;
}
```
- ```
Rational r(2, 3);
```
- ```
cout << r[0] << '/' << r[1]; // 2/3
```
- ```
r[0] = 5; r[1] = 7; r.print(); // 5/7
```

Операции за вход (>>) и изход (<<)

- Искаме да позволим `cin >> r` и `cout << r`
- `cin` е обект от клас `istream`, а `cout` е обект от клас `ostream`
- Тъй като `cin` и `cout` са първи аргументи, трябва да използваме външна операторна функция

- Примери:

```
ostream& operator<<(ostream& o, Rational const& r) {
 return o << r.numer << '/' << r.denom << endl;
}
```

```
istream& operator>>(istream& i, Rational& r) {
 return i >> r.numer >> r.denom;
}
```


Операция =

- Извиква се при присвояване на обект в друг обект
- Обикновено се предефинира при работа с динамична памет
- Идея: разрушава старата памет, заделя нова и копира новите данни
- Ако не бъде дефинирана, се дефинира системна такава, която присвоява сляпо всички полета от единия обект на другия

Операция =

- Пример:
- ```
Student& operator=(Student const& s) {
    delete[] name;
    name = new char[strlen(s.name)+1];
    strcpy(name, s.name); fn = s.fn; grade = s.grade;
    return *this;
}
```
- Защо връщаме Student&?
 - за да можем да използваме резултата като lvalue
 - (s1 = s2).setName(„Иван Иванов“);
- Какво се случва, ако напишем s = s?

Операция =

- При `s = s` се получава разрушаване на обекта!
- Решение: игнорираме самоприсвоявания
- ```
Student& operator=(Student const& s) {
 if (this != &s) {
 delete[] name;
 name = new char[strlen(s)+1];
 strcpy(name, s.name); fn = s.fn; grade = s.grade;
 }
 return *this;
}
```
- А защо не `(*this != s)`?

Операции @=

- Операциите от вида @= трябва да връщат lvalue, както =
- Можем да използваме операция @= за дефиниране на @
- ```
Rational& Rational::operator*=(Rational const& r) {
    numer *= r.numer; denom *= r.denom;
    return *this;
}
```
- ```
Rational Rational::operator*(Rational const& r) {
 Rational temp = *this;
 return temp *= r;
}
```

Операции ++ и --

- Операциите ++ и -- съществуват в два варианта
  - префиксна (++r) - връща новата стойност след промяната (lvalue)
  - постфиксна (r++) - връща старата стойност преди промяната (rvalue)
- Как се разбира коя от двете операции предефинираме?
  - фиктивен аргумент от тип int за постфиксния вариант
- ```
Rational& Rational::operator++() { // ++r, префиксна
  numer += denom; return *this;
}
```
- ```
Rational Rational::operator++(int) { // r++, постфиксна
 Rational old = *this; numer += denom; return old;
}
```

Операция ()

- Операцията () е операция извикване на функция
- Може да бъде предефинирана с произволен брой параметри
- Трябва да бъде дефинирана като член-функция!

• Примери:

```
double Rational::operator()() const {
 return (double)numer / (double)denom;
}
```

```
Rational r(3, 5); cout << r(); // 0.6
```

```
Rational Rational::operator()(int x, int y) const {
 return Rational(numer + x, denom + y);
}
```

```
r(1, 2).print(); // 4/7
```

Операции за преобразуване на тип

- `operator<тип>() { <тяло> }`
- Дефинират правило за преобразуване `<клас> → <тип>`
- Обекти от `<клас>` могат да се използват навсякъде, където се очаква `<тип>`
- Обратни по действие на конструкторите за преобразуване
  - те дефинират правило `<тип> → <клас>`
- Примери:

```
Rational::operator int() { return numer / denom; }
Rational::operator double() { return (double)numer / denom; }
Student::operator char const*() { return name; }
Student s; cout << s;
```